

แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการวัคซีนในประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อ
การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนาจ
การสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
และพลังงานทหาร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกหญิง ประมรรัตน์ รัตนวดีชัยกุล

ประจำ ศูนย์อำนาจการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

และพลังงานทหาร

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการวัคซีนในประชากรกลุ่มเสี่ยง
ต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการ
สร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
โดย พันเอกหญิง ประมรรัตน์ รัตนวดีชัยกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง มนทิตรา ยัมสมบุญ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(วิชาตี เอี่ยมไพจิตร)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(นิพนธ์ บุญศิริ)

นาวาอากาศเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(พัทธยา เรียงจันทร์)

พันเอกหญิง กรรมการ
(ปีทมา สมสนั่น)

พันเอกหญิง กรรมการ
(มนทิตรา ยัมสมบุญ)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอกหญิง ประมรรัตน์ รัตนวดีชัยกุล
เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการวัคซีนในประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
วันที่ กันยายน 2565 **จำนวนคำ:** 9,078 **จำนวนหน้า:** 27
คำสำคัญ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ เป็นงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่มีแนวความคิดสอดคล้องและสนับสนุนในยุทธศาสตร์ชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ปัญหาและแนวโน้มของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ รุนแรง และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยมีผลการวิจัยสรุปว่า สำนักงานแพทย์ สำนักงานสนับสนุนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีบทบาทที่สำคัญต่อการให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แก่กำลังพลและครอบครัวของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารและประชาชนทั่วไป แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหาในระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยยังมีปัญหาในเรื่องการแจกจ่ายวัคซีน ที่ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง จากปัจจัยสำคัญที่มีวัคซีน ไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงมีความจำเป็นจะต้องเพิ่มแนวทางและมาตรการสำหรับกลุ่มเสี่ยงอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมีความพร้อมสำหรับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการจัดการฐานข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ นำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกวัคซีนที่มีความเหมาะสม เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดการวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย และยั่งยืน

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel

TITLE: Development of COVID-19 vaccine distribution system among high-risk population of Weapon Production Centre Defence Industry and Energy Centre to prevent severe infection.

DATE: September, 2022 **WORD COUNT:** 9,078 **PAGES:** 27

KEY TERMS: Corona virus disease-2019, COVID-19 vaccine, high risk population

CLASSIFICATION: Unclassified

The research's concept concordantly supports National Strategy in health aspect. The objective is mainly studying the management system to prevent severe infection of new corona virus (COVID-19) in vulnerable, high-risk population of Weapon Production Centre Defence Industry and Energy Centre.

Office for Medical Service of The Permanent Secretary of Defence has important role managing to control the epidemic of the infection, lowering infection rate as well as morbidity/mortality rate. The research finds out that COVID-19 vaccine, a major tool in disease prevention, is not yet distributed properly. Along with other policies, complete vaccination is strongly recommended, especially in high-risk group. The health database is so useful for vaccine distribution. The plan of vaccine management properly and adequately in certain group of population is encouraged.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	6
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	6
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	7
การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์	9
การวิเคราะห์ทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหา	20
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	21
บทที่ 4 บทสรุป	25
ข้อเสนอแนะ	26
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่รุนแรง เป็นโรคติดต่อซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา ชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด เป็นโรคที่ทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตทั่วโลกจำนวนมาก เริ่มต้นที่มีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 และในขณะนี้โรคติดเชื้อโควิด-19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 นับตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 เป็นต้นมา (อ้างอิง) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรงในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ถือเป็นสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของคนในชาติ ถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะนำมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางและการวางยุทธศาสตร์ให้การดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์แบบสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

นับแต่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เมื่อต้นปี 2563 ทำให้มีผู้ติดเชื้อไปแล้วกว่า 100 ล้านคน และเสียชีวิตมากกว่า 2 ล้านคนทั่วโลก (อ้างอิง) ถึงแม้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค แต่ด้วยมาตรการควบคุมโรค ได้แก่ การปิดรับผู้เดินทางจากต่างประเทศ การเว้นระยะห่างทางสังคมด้วยการทำงานที่บ้าน ปิดโรงเรียน จำกัดการใช้บริการในหลายสถานที่ เป็นต้น ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งมีข้อเรียกร้องไปยังผู้กำหนดนโยบายให้เลิกใช้มาตรการควบคุมโรคที่สอดคล้องกับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตามมา ดังนั้นทางออกที่ยั่งยืนของวิกฤตครั้งนี้ คือ การให้วัคซีนป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 กับผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable diseases; NCDs)

(โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หมายถึง โรคที่ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการติดเชื้อ ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรค ไม่สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัส คลุกคลี หรือติดต่อ ผ่านตัวนำโรค (พาหะ) หรือสารคัดหลั่งต่างๆ แต่เป็นโรคที่เกี่ยวกับนิสัยหรือพฤติกรรมดำเนินชีวิต

ผู้ป่วยโรคกลุ่มนี้จะค่อยๆ สะสมอาการ ค่อยๆ ทวีความรุนแรง และเมื่อมีอาการของโรคแล้วจะเกิดโรคเรื้อรังตามมา หากไม่ได้เข้ารับการรักษาที่ถูกต้องและทันเวลา จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยและคนรอบข้าง ซึ่งผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวกลุ่มนี้ หากติดเชื้อโรคติดเชื้อโควิด-19 จะทำให้มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนและอาการรุนแรงมากกว่าปกติ

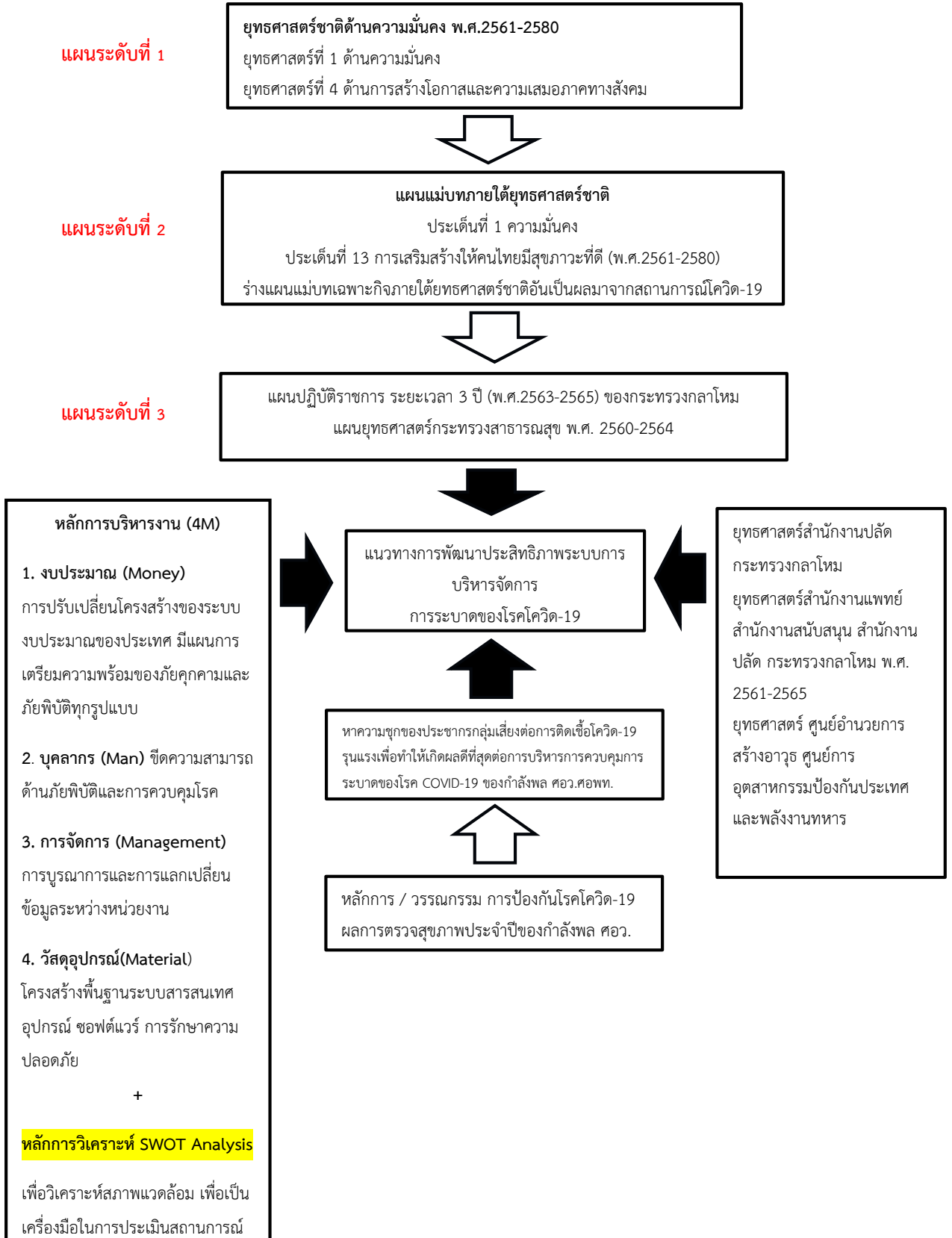
โรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่กระทรวงสาธารณสุขจัดว่าเป็น “กลุ่มเสี่ยง” ต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ซึ่งควรฉีดวัคซีน มี 7 โรค ได้แก่ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง) โรคหลอดเลือดสมอง โรคอ้วน โรคมะเร็ง และโรคเบาหวาน ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรสาธารณสุข ของสำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีพันธกิจในการเตรียมและประเมินความพร้อมด้านสุขภาพของกำลังพลในภารกิจของกระทรวงกลาโหม จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยพิจารณาจาก 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประการแรก สภาพปัญหาและแนวโน้มของผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นอย่างไร ประการที่สอง ระบบบริหารจัดการของผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นอย่างไร และประการสุดท้ายแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของสำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม มีสุขภาพดี นำมาซึ่งความมั่นคงของกองทัพ ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) (อ้างอิง) ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 13 เรื่องการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงพัฒนาทักษะและระบบรองรับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

การแพทย์ และจากปัญหาดังกล่าวนำมาสู่คำถามงานวิจัย 3 ข้อ ดังนี้ 1. ระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นอย่างไร 2. ปัญหาและแนวโน้มของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นอย่างไร 3. แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวโน้มของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
2. เพื่อศึกษาระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา (การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ตามแนวทางของวิทยาลัยการทัพบก)

1. การรวบรวมข้อมูล จากข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561- 2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิบัติราชการ ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกระทรวงกลาโหม ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม

ยุทธศาสตร์ ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหารยุทธศาสตร์สำนักงานแพทย์ สำนักงานสนับสนุน สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2561 - 2565

หลักการ/วรรณกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 ผลการตรวจสุขภาพ ประจำปีของกำลังพล ศอว.ศอพท. ย้อนหลัง โดยใช้ฐานข้อมูลจากโรงพยาบาลอานันท มหิตล แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการแพทย์ และนโยบาย ภาครัฐยุทธศาสตร์จากห้องสมุดและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ เอกสารทางราชการ บทความ ทางวิชาการ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงส่วนประกอบต่างๆ โดยใช้กรอบการคิด เชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทาง

3. นำผลการศึกษาในเรื่องต่างๆ มาประมวลและทำการสังเคราะห์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวโน้มแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการของประชากร กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปและ แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงพัฒนาคู่มือแนวทางการพัฒนาป้องกันเชื้อโควิด-19 และค้นหาโรคร่วมจากผลการตรวจสุขภาพประจำปี

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรคหลายมาตรการ เช่น คัดกรองและเฝ้าระวังโรค กักตัวผู้มีความเสี่ยง รักษาระยะห่างระหว่างบุคคล สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า งดจัดกิจกรรมที่รวมกลุ่มคนจำนวนมาก ทำความสะอาด สถานที่และพื้นผิวสัมผัสร่วม เป็นต้น แต่สิ่งที่เป็นความหวังของรัฐบาลและประชาชนในขณะนี้ คือ วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 หรือเรียกสั้นๆ ว่า วัคซีนโควิด-19 เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2564 - 2565 ซึ่งกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในระยะเวลา 2 ปี (อ้างอิง) โดยพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ ร่วมกับเงื่อนไข ความจำเป็นด้านกรอบวงเงินงบประมาณภาครัฐที่สามารถบริหารจัดการ และจัดสรรได้ รวมถึงการคาดการณ์ถึงโอกาสที่พึงเกิดขึ้นจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพในการที่จะสร้างสรรค์ และต่อยอดไปสู่การพัฒนาในระยะต่อไป

กระทรวงกลาโหม ได้ให้ความสำคัญในการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 ให้กับกำลังพล โดยการปฏิบัติตามข้อกำหนดของรัฐบาลและศูนย์ (ศบค.) มีการตรวจคัดกรอง และการจัดหาวัคซีนให้กับกำลังพล เพื่อให้กำลังพลมีความพร้อม ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ควบคู่กับการปรับรูปแบบของการทำงาน นอกจากนี้ยังได้ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 อาทิ การดำเนินมาตรการเฝ้าระวังและคัดกรองตามแนวชายแดนทั้งทางบกและทางน้ำ การใช้ทรัพยากรของเหล่าทัพต่างๆ ได้แก่ สถานพยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ ในการดูแลและให้การรักษาประชาชนโดยทั่วไป การจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม จัดรถครัวสนาม การสนับสนุนรถพร้อมพลขับให้ศูนย์เอร์ราวิธ และการนำกำลังพลบริจาคโลหิต

2. ด้านเทคโนโลยี การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 นับเป็นการระบาดครั้งใหญ่ของโลก (Pandemic) แต่ละประเทศต่างมีวิธีรับมือที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือช่วยลดการแพร่ระบาด การป้องกัน ตลอดจนจนถึงการรักษาและการผลิตวัคซีน จึงนับเป็นความท้าทายของมนุษย์อย่างมากในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยคลี่คลายสถานการณ์ภายใต้เงื่อนไขเวลาที่จำกัด ซึ่งปรากฏการณ์ครั้งนี้ก็เช่นกัน ที่โรคติดเชื้อโควิด-19 อาจกลายเป็นปฏิกริยาเร่งหรือเป็นตัวบอกที่สำคัญว่า “คน” และ “เทคโนโลยี” ต้องทำงานประสานกันอย่างสมบูรณ์มากขึ้น รวมทั้งโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ในด้านการแพทย์และสาธารณสุข ไปจนถึงการใช้ชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้แก้ปัญหาจากผลกระทบดังกล่าว โดยการใช้เทคโนโลยีสำหรับการประชุมออนไลน์ เพื่อให้การปฏิบัติงานยังคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเศรษฐกิจ จากผลกระทบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ระบบเศรษฐกิจของทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยเกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบากและมีรายได้น้อย จึงทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมการระบาดในประเทศด้วยการจัดหาวัคซีนให้เพียงพอและทั่วถึงต่อประชาชนทุกคน เพื่อให้มีการใช้ชีวิตและมีการประกอบอาชีพอย่างปกติ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้ ในส่วนของกำลังพล ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กระทบต่อการหารายได้เสริมพิเศษของกำลังพล

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ทั่วโลกต่างได้รับ ผลกระทบของโรคติดเชื้อโควิด-19 ซึ่งบางส่วนเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากการจำกัดการเดินทาง และการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้คุณภาพอากาศ และคุณภาพน้ำ ในหลายประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น แต่ในทางกลับกัน การเพิ่มขึ้นของขยะพลาสติก โดยเฉพาะพลาสติกประเภท PPE (เช่น หน้ากากอนามัย และถุงมือยาง) ขยะติดเชื้อ

และขยะอื่นๆ จากโรงพยาบาล กลับเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร มีการเพิ่มขึ้นของขยะติดเชื้อในหน่วยงาน จึงส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่เก็บขยะไปทำลาย ที่ต้องมีความระมัดระวังและป้องกันตนเองมากยิ่งขึ้น

5. ด้านการเมือง การเมืองไทยในปัจจุบัน เกิดความไม่เสถียรภาพทางการเมือง ปัจจัยสำคัญน่าจะเกิดจากการจัดตั้งรัฐบาล ด้วยการรวมจากหลายพรรคการเมือง จึงทำให้เกิดการรวมกลุ่มชุมนุมเพื่อต่อต้านการบริหารงานของคณะรัฐบาลและเรียกร้องประชาธิปไตย ประกอบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจ จากโรคระบาดโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับผลกระทบอย่างมาก เกิดการว่างงาน ขาดรายได้ รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องสนับสนุนงบประมาณให้กับประชาชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและการกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมถึงการดูแลด้านสาธารณสุขพื้นฐาน ทำให้ต้องมีการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดอย่างรัดกุมเพื่อให้สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร จะได้ข้อมูลในด้านสุขภาพของข้าราชการ เพื่อนำไปประมวลผลในภาพรวมถึงประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาล

6. ด้านการทหาร จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ที่ขยายตัวเป็นวงกว้างในปัจจุบัน กระทรวงกลาโหมในฐานะหน่วยงานด้านความมั่นคง มีหน้าที่ในการเตรียมกำลังพล บุคลากรทางการแพทย์และยุทธโปกรณ์ทุกประเภทให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือประชาชนรวมถึงการควบคุม พิทักษ์ ปกป้องกำลังพลและครอบครัว ดังนั้นกำลังพลจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 เพื่อให้สามารถรับมือในสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้เตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติ โดยมีหน่วยตรวจโรคให้การสนับสนุนทางการแพทย์ รวมถึงจัดเตรียมสถานที่กักตัวเพื่อรองรับผู้ป่วยโรคติดเชื้อโควิด-19

การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์

ในการวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ มีทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดทางเลือก ดังนี้

ทฤษฎีการบริหารแบบ 4 M

มาจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ SWOT Analysis? (อ้างอิง) ร่วมกับทฤษฎีทางการบริหาร การผลิต (อ้างอิง) โดยมีทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานของการจัดองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management)

บุคลากร (Man)

ภาครัฐควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โดยการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาองค์ความรู้ทางสาธารณสุข อาชีวอนามัย การแพทย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงองค์ความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคให้มีความก้าวหน้าและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และยกระดับกระชับความร่วมมือด้านการป้องกันควบคุมโรคของบุคลากรที่ด้านควบคุมโรคติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและบุคลากรด้านสาธารณสุขจากต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาในประเทศ ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้ส่งกำลังพลของหน่วยตรวจโรค ซึ่งมีความรู้ทางการแพทย์ไปอบรมสัมมนาเพิ่มพูนทักษะความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ดูแลกำลังพลให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีมากขึ้น

งบประมาณ (Money)

ในการบริหารจัดการวัคซีนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทัวถึงและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยมีแนวทางประกอบด้วย

1. การจัดหาวัคซีนจากต่างประเทศ

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่วัคซีนยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของโลก นั้น การจัดหาวัคซีนที่มีประสิทธิภาพในปริมาณที่มากพอจากต่างประเทศ จะเป็นวิธีที่มีประโยชน์สูงสุดทั้งด้านการแพทย์และด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนี้

2. การสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและการผลิตวัคซีนภายในประเทศ

ภาครัฐควรให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาและผลิตวัคซีนในประเทศ ที่มีขีดความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตที่ได้มาตรฐานสากลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาและผลิตวัคซีนประสิทธิภาพสูง ในลักษณะที่ยืดหยุ่นกว่าการใช้เงินงบประมาณปกติ รวมถึงส่งเสริมให้บริษัทผลิตวัคซีน ระดับโลก เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้นด้วย เพื่อให้ประเทศไทยมีทางเลือกเพิ่มขึ้น ในการได้มาซึ่งวัคซีนโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพสูง อีกทั้งมีความพร้อมในการรับมือ โรคอุบัติใหม่ในอนาคต ในปัจจุบันในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้รับการจัดสรรวัคซีนในปริมาณที่มากขึ้นและเพียงพอต่อ ความต้องการของกำลังพล

วัสดุอุปกรณ์ (Material)

การระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของ ประเภทวัคซีนตามวิธีการผลิตวัคซีนหรือที่มาของวัคซีน ซึ่งมีหลายวิธีการ เพื่อต่อต้านไวรัส SAR—CoV-2 ไม่ให้เข้าสู่ร่างกายเพื่อไปก่อโรค ได้แก่

1. วัคซีนชนิดสารพันธุกรรม ได้แก่ วัคซีนดีเอ็นเอ (DNA) หรือเอ็มอาร์เอ็นเอ (messenger RNA, mRNA)

วัคซีนจะทำหน้าที่พา mRNA เข้าเซลล์และกำกับให้เซลล์ผลิตสารโปรตีน สไปค์ของเชื้อไวรัส โดยวัคซีนกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันหรือแอนติบอดีขึ้นมา ต่อต้านเชื้อไวรัส เพื่อให้ระบบภูมิคุ้มกันเริ่มคุ้นเคยกับไวรัสและเริ่มต้นที่จะเอาชนะมัน และร่างกายจะเรียนรู้วิธีต่อสู้กับโปรตีนเหล่านี้ถ้าต้องเผชิญกับมันอีกครั้งสามารถกระตุ้น ภูมิคุ้มกันขึ้นสูงมาก และวิธีในการบริหารง่ายกว่าดีเอ็นเอซึ่งพบว่ามี 2 ชนิดคือ วัคซีนของ บริษัท Pfizer และ Moderna มีประสิทธิภาพสูงถึงร้อยละ 9,545 และ 9,467 ตามลำดับ (อ้างอิง) วัคซีนทั้ง 2 ชนิดเมื่อออกมาได้รับการตอบรับอย่างดี และเป็น ผลให้มีการลดลง ของอุบัติการณ์ของประเทศที่ฉีดวัคซีนนี้ได้อย่างครอบคลุมมาก

2. วัคซีนชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ (Recombinant viral vector vaccine)

วัคซีนกลุ่มนี้ใช้ไวรัสที่สามารถตัดแต่งพันธุกรรม เช่น ไวรัสอะดีโน (adenovirus) เป็นไวรัสพาหะ แม้วัคซีนเหล่านี้เป็นวัคซีนเชื้อไวรัสที่มีชีวิตแต่เป็นไวรัสพาหะ ที่ถูกตัดแต่งพันธุกรรมให้ไม่แบ่งตัว หรือเป็นไวรัสที่อ่อนฤทธิ์ซึ่งไม่ทำให้เกิดโรค ข้อดีของเทคโนโลยีการผลิตนี้ คือ สามารถกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันได้ดี เนื่องจากเป็นการเลียนแบบการติดเชื้อตามธรรมชาติ ซึ่งสามารถป้องกันโรคได้ตั้งแต่การฉีดเข็มแรก และอาจจะใช้เพียงโดสเดียวได้ เช่น วัคซีนของ Johnson and Johnson เป็นต้น ข้อเสียคือหากผู้รับวัคซีนมีประวัติการติดเชื้อไวรัสอะดีโนตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นไวรัสที่ก่อให้เกิดหวัดในช่วงที่ผ่านมาไม่นานอาจทำให้มีแอนติบอดีต่อไวรัสที่เป็นพาหะนี้ และส่งผลกระทบต่อ การสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้

3. วัคซีนที่ทำจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อ (Protein subunit vaccine)

วัคซีนที่ทำจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อ ใช้โปรตีนบางส่วนของเชื้อไวรัส SAR—CoV-2 แล้วนำมาผสมกับสารกระตุ้นภูมิ วัคซีนจะเข้าไปกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันหรือแอนติบอดีต่อต้านเชื้อไวรัสขึ้น เทคโนโลยีการผลิตนี้มีการใช้มานาน และใช้ในการผลิตวัคซีนที่เป็นที่คุ้นเคย เช่น วัคซีนไข้หวัดใหญ่และวัคซีนตับอักเสบบี เป็นต้น

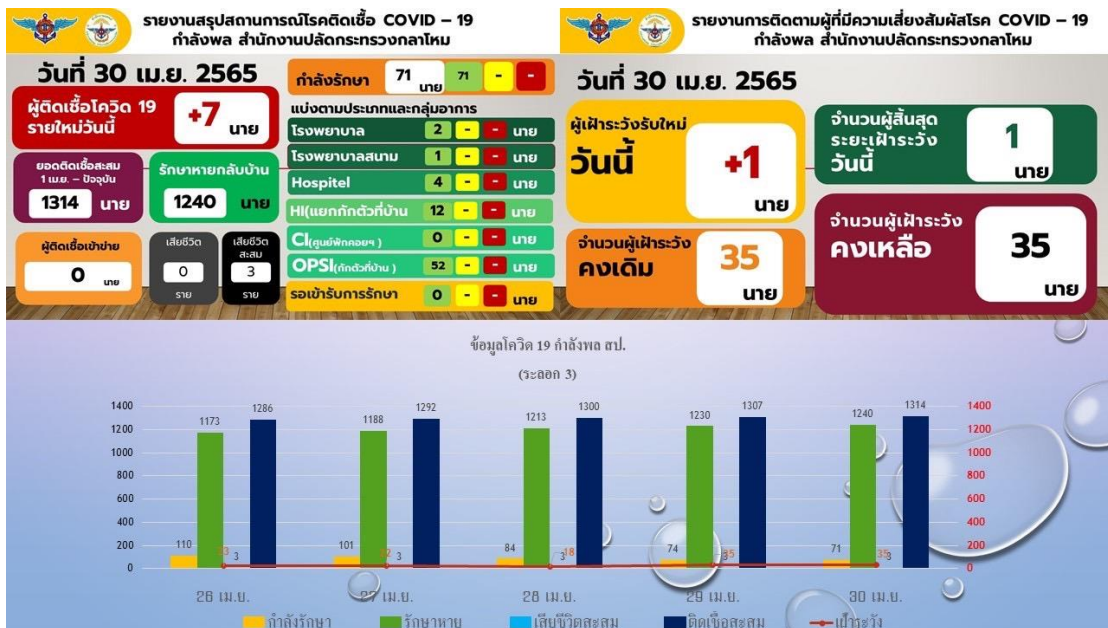
4. วัคซีนชนิดเชื้อตาย (Inactivated vaccine)

วัคซีนกลุ่มนี้ผลิตโดยนำไวรัสซาร์ส-โควี-2 มาเลี้ยงขยายจำนวนมาก และนำมาฆ่าด้วยสารเคมีหรือความร้อน เมื่อฉีดวัคซีนจะกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อไวรัสเชื้อตายดังกล่าว ข้อดีของเทคโนโลยีการผลิตนี้คือ มีความคุ้นเคยในแง่ของประสิทธิภาพและความปลอดภัย เนื่องจากเทคโนโลยีนี้เป็นวิธีที่ใช้กับวัคซีนตับอักเสบบี และโปลิโอชนิดฉีด ซึ่งมีการใช้มานาน แต่มีข้อเสีย คือ ผลิตทำได้ช้าและมีราคาแพง

การจัดการ (Management)

การดำเนินงานในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในระดับโลกมีการจัดการมุ่งเน้นการป้องกันการส่วนบุคคล การป้องกันชุมชนและการป้องกันการแพร่กระจายไปยังภูมิภาคหรือในต่างประเทศ โดยมาตรการป้องกันที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือการฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมทั่วถึงในประชาชนทุกคน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ ในการป้องกันการติดเชื้อ ทำให้การระบาดในประเทศไทยสามารถจะยับยั้งได้อย่างต่อเนื่อง

และระดับประคองให้ประชากรให้มีความปลอดภัยสูงสุด ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้าง
 อารุศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงของ
 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในเดือนเมษายนมียอดกำลังพลติดเชื้อสะสมจำนวน 130 นาย
 รักษาหาย 129 นาย คงเหลืออยู่ระหว่างการรักษาจำนวน 1 นาย และยังไม่มีผู้เสียชีวิตจาก
 การติดเชื้อ และรายละเอียดอื่นๆ ตามตาราง

ตารางที่ 1 รายงานสรุปสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 กำลังพล สำนักงานปลัดกระทรวง
 กลาโหม

รายงานการติดตามผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของ สป.															
วันที่ 30 เม.ย. 65															
ลำดับ	หน่วย	ผู้ติดเชื้อเข้าชาย	ติดเชื้อรายใหม่	อยู่ระหว่างการรักษา								รักษาหาย	เสียชีวิต	เสียชีวิตสะสม	ผู้ติดเชื้อสะสม
				รพ.	รพ.สนาม	Hospital	Home Isolation	CI	OPSI	รอ รพ.					
1	สนพ.ภ.	0	0	1	0	0	3	0	0	0	93	0	0	97	
2	สม.	0	1	0	0	0	0	0	6	0	92	0	1	99	
3	ธน.	0	0	0	0	0	1	0	2	0	51	0	0	54	
4	สจ.ภ.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	40	0	0	41	
5	ศอพ.	0	0	0	0	0	0	0	2	0	30	0	0	32	
6	อพ.ศอพ.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	68	0	1	70	
7	รพ.อช.ศอพ.	0	3	1	0	0	0	0	5	0	68	0	1	75	
8	รพ.ศอพ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55	0	0	55	
9	ศพ.บ.พ.ศอพ.	0	1	0	0	0	0	0	12	0	84	0	0	96	
10	ศส.ป.(เชียงใหม่)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6	
11	ศส.ป.(ระยอง)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	11	
12	ศอว.ศอพ.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	129	0	0	130	
13	รพ.ศอพ.	0	0	0	0	0	0	0	2	0	76	0	0	78	
14	สสน.สป.	0	0	0	0	0	0	0	5	0	57	0	0	62	
15	สนพ.สสน.สป.	0	0	0	0	0	0	0	2	0	9	0	0	11	
16	สยธ.สสน.สป.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	0	0	45	
17	กจ.ภ.	0	0	0	0	0	0	0	3	0	40	0	0	43	
18	ทสอ.ภ.	0	1	0	0	1	0	0	4	0	30	0	0	35	
19	สพ.ภ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3	
20	กส.ภ.	0	0	0	0	1	1	0	2	0	33	0	0	37	
21	วพ.ภ.	0	0	0	0	0	1	0	5	0	64	0	0	70	
22	สตน.ภ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	23	
23	สส.สป.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	19	0	0	20	
24	สน.ปล.ภ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	
25	สร.	0	1	0	0	0	0	0	1	0	36	0	0	37	
26	สนง.ปล.ภ.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	
27	สน.รอง ปล.ภ.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5	
28	สน.รอง ปล.ภ.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
29	สน.รอง ปล.ภ.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
30	สน.รอง ปล.ภ.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
31	สนง.โฆษก ก.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
32	พัน.รพ.สป.	0	0	0	1	2	3	0	0	0	62	0	0	68	
	รวม	0	7	2	1	4	12	0	52	0	1240	0	3	1314	

ตารางที่ 2 รายงานการติดตามผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

SWOT Analysis

คือการหาวิธีสร้างความสำเร็จเปรียบและหลีกเลี่ยงความล้มเหลวจากปัจจัยที่อาจถูกมองข้ามได้ง่าย โดยใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สามารถแบ่งออกเป็น “ปัจจัยภายใน” และ “ปัจจัยภายนอก” ซึ่งปัจจัยภายในของการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ “จุดแข็ง” และ “จุดอ่อน” หมายถึง ปัจจัยที่องค์กรสามารถควบคุมได้ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ “โอกาส” และ “อุปสรรค” หมายถึงปัจจัยที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ แต่สามารถหลีกเลี่ยงหรือนำมาใช้ประโยชน์ได้ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม (อ้างอิง) โดยมีการวิเคราะห์ ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)

มีบุคลากรที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถในทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมถึงมีองค์กรที่สร้างนักวิจัย และสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็ง มีความหลากหลายของทรัพยากร มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและพื้นที่เศรษฐกิจหลักในภูมิภาค มีความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน ท้องถิ่น “ความเป็นไทย” มีความโอบอ้อมอารีและมิตรไมตรีความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และการรองรับวิกฤตต่างๆ รวมทั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ความสามารถในการรับมือกับการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้อย่างรวดเร็ว สะท้อนถึงระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็งของไทยประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขที่เข้มแข็ง ประเทศไทยยกระดับการปฏิบัติอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2563 ทำให้มีสามารถจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การรับมือได้ตั้งแต่ระยะแรกที่เริ่มมีการแพร่ระบาด มีแผนเผชิญเหตุเป็นระยะๆ อย่างเหมาะสม สามารถระดมคนเข้ามาทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีการประชุมซักซ้อมวิธีปฏิบัติก่อนที่จะเริ่มมีสถานการณ์รุนแรงทั้งสำหรับทีมภาคสนามและทีมในโรงพยาบาล และสามารถจัดระบบการตอบโต้ได้อย่างมีเหตุมีผล กระทรวงสาธารณสุขสามารถรวบรวมและเชิญชวนผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยาและการป้องกันควบคุมโรค เข้ามาร่วมเป็นคณะที่ปรึกษาฯ ทำในการปฏิบัติมีหลักวิชาการรองรับ ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร มีกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพ ที่จะปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดทำให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี โดยในปัจจุบันมียอดการติดเชื้อที่ลดลงตามลำดับและไม่มีการสูญเสียจากโรค

จุดอ่อน (Weaknesses)

หน่วยงานมีภาระงานมาก เร่งด่วน ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพ การสื่อสารในองค์กรยังไม่ครอบคลุม มีการบูรณาการงานได้บางส่วน ทำให้งานขาดการเชื่อมโยงและต่อยอด บุคลากรขาดประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานตามสายวิชาชีพ

บุคลากรมีภาระงานมาก ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ บุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนภารกิจของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรอัตรากำลังบุคลากร ไม่สอดคล้องกับโครงสร้าง/ภาระกิจของหน่วยงาน และมีแผนรองรับ การบริหารทรัพยากรบุคคลในหน่วยงาน ขาดการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัคซีนที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการกระจายให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง รวมถึงขาดมาตรการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความเสมอภาคเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม วิกฤตโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้หลายประเทศต้องหันมามองศักยภาพด้านสาธารณสุขของตนอย่างจริงจัง รวมถึงไทยด้วย การผลิตอุปกรณ์การแพทย์ขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องมีใช้ให้เพียงพอในประเทศยามฉุกเฉิน ทั้งหน้ากากอนามัย เครื่องช่วยหายใจ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และรวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือหลักที่มีเทคโนโลยีสูง ที่ไทยยังต้องพึ่งพิงนำเข้าสิ่งเหล่านี้ต้องมาทบทวนเพื่อส่งเสริมการผลิตในประเทศให้มากขึ้น ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ยังประสบปัญหาหลักในเรื่องการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในการได้รับวัคซีน เนื่องจากการจัดการเรื่องฐานข้อมูลผู้ป่วย NCD ยังไม่เป็นระบบเพียงพอ

สภาพแวดล้อมภายใน

โอกาส (Opportunities)

ทำให้เกิดการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางด้านการบริการสุขภาพในอาเซียน การใช้ภารกิจด้านการป้องกันและควบคุมโรคเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ และการลงทุน เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน เช่น พัฒนาความพร้อมของห้องปฏิบัติการ และเพิ่มขีดความสามารถการสอบสวนโรกระหว่างประเทศสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้กระแสความต้องการอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น ไทยอยู่ในอันดับ 19 (อ้างอิง) ตลาดอาหารสุขภาพของไทยที่มาแรง คือ อาหารและเครื่องดื่ม เพื่อคุณประโยชน์โดยครองส่วนแบ่งมากที่สุดถึง 60 ตลาดการท่องเที่ยวเปลี่ยนไปหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ความนิยมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยใช้จุดแข็งเรื่องการแพทย์จากผลงานควบคุมการแพร่ระบาดของ

ไวรัสโควิด-19 ของสาธารณรัฐไทย ที่ได้รับยกย่องไปทั่วโลก ตลาดการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป หลังสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ความนิยมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้น แต่ไทยยังต้องปรับปรุงอีกหลายด้านที่ประเทศไทยมีความปลอดภัยต่อสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ยิ่งทำให้ ไทยเป็นประเทศที่นำลงทุนสูงมากขึ้น อีกทั้งสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้ปรับรูปแบบการปฏิบัติงาน ส่งผลดีให้ประหยัดงบประมาณภาครัฐ (Work from home) สถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้ประชาชนทั่วประเทศ สนใจและตระหนักในการดูแลสุขภาพจิตของตนเองและครอบครัวมากขึ้น ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้พัฒนาบุคลากรในการเข้ารับการอบรมความรู้ต่างๆ เพื่อมาขยายผลสู่กำลังพลของหน่วย รวมถึงการปลูกฝังในเรื่องของการดำรงชีวิตอย่างพอดี ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสามารถใช้ได้จริงในภาวะปัจจุบัน

อุปสรรค (Treat)

จากการขยายตัวของข้อตกลงระหว่างประเทศ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร สังคม และระบาดวิทยา รวมทั้งความไม่เสมอภาคในทุกระดับ สถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เกิดความล่าช้า ปัจจุบันมีสถานการณ์วิกฤตที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและมีระยะเวลายาวนาน เช่น สถานการณ์ โรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้อัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เครือข่ายมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน/ผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน สถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีผู้มีปัญหาสุขภาพจิต และยาเสพติดมากขึ้น การเข้าถึงฐานข้อมูลที่สำคัญของกรมสุขภาพจิต เพื่อใช้ในการกำหนดแผนงานมีข้อจำกัด/ เข้าถึงยาก ทำให้การดำเนินงานล่าช้า ในส่วนของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ประสบปัญหาในเรื่องของผู้ปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอจากมาตรการการ wfh และการกักตัวของกลุ่มเสี่ยง

การวิเคราะห์แบบ TOWS Matrix

คือการนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร (SWOT Analysis) มาทำการจับคู่เข้าด้วยกัน โดยที่สามารถแบ่งรูปแบบการจับคู่กลยุทธ์ของ TOWS ออกเป็น กลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กลยุทธ์เชิงรับ (ST) และกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อจัดทำกลยุทธ์ใหม่ในเบื้องต้นดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ขาดการวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงรุก ของศูนย์

การส่งบุคลากรที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถในทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมถึงนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถ ไปศึกษาหาความรู้และทำงานวิจัยในต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางด้านการบริการสุขภาพในอาเซียน ระบบสาธารณสุขไทยมีความสามารถในการรองรับวิกฤตต่างๆ ในการรับมือกับการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้รียกย่อ่งไปทั่วโลก เพื่อเข้าไปสู่ตลาดการท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ขาดการวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงแก้ไข ของศูนย์

ช่วงที่มีวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้หน่วยงานต่างๆ มีภาระงานมากขึ้น เร่งด่วน ขาดบุคลากรที่มาทำงานทำให้ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพ จึงเป็นช่วงระยะเวลาที่รัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณต่างๆ อย่างเต็มที่ในทุกด้าน เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติต่างๆ เหล่านี้ โดยการบริหารทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานขาด และทุ่มเงินในการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างเร่งด่วน รวมถึงเรื่องการจัดหาวัคซีนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการกระจายให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงอย่างรวดเร็วที่สุดด้วย

กลยุทธ์เชิงรับ (ST) ขาดการวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงรับ ของศูนย์

การส่งนักวิจัยและบุคลากรมีความรู้ความสามารถในทางการแพทย์และสาธารณสุข เข้าไปศึกษาในต่างประเทศจะทำให้เกิดความรู้ที่เป็นสากล และเกิดการเชื่อมต่อกับความสัมพันธ์ที่อาจจะส่งผลดีต่อการขยายตัวของข้อตกลงระหว่างประเทศ

อาจก่อให้เกิดผลดีต่อระบบสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร สังคม และระบบ วิทยารวมทั้ง ก่อให้เกิดความเสมอภาคในระดับต่างๆ มากขึ้น

กลยุทธ์เชิงป้องกัน(WT)

บริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัคซีน อุปกรณ์ การแพทย์ขั้นพื้นฐานจำเป็น ทั้งหน้าากอนามัย เครื่องช่วยหายใจ อุปกรณ์ป้องกัน ส่วนบุคคล และรวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือหลักที่มีเทคโนโลยีสูงที่ไทยยังต้องพึ่งพิงนำเข้า สิ่งเหล่านี้จากต่างประเทศ ที่ต้องมีใช้ให้เพียงพอในประเทศยามฉุกเฉิน มาทบทวน เพื่อส่งเสริมการผลิตในประเทศไทยให้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันยังพบปัญหาในระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการ สร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยยังมีปัญหา ในเรื่องการแจกจ่ายวัคซีนโรคติดเชื้อโควิด-19 ที่ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง จากปัจจัย สำคัญที่มีวัคซีน ไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วย ที่ยังคง ต้องมีการแจ้งเตือนอยู่เสมอ ในการเข้ารับการรักษาและการเข้ารับการฉีดวัคซีน จึงมี ความจำเป็นจะต้องเพิ่มแนวทางและมาตรการสำหรับกลุ่มเสี่ยงอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกิด ความปลอดภัยและมีความพร้อมสำหรับโรคติดเชื้อโควิด-19 ซึ่งถือว่าเป็นโรคอุบัติใหม่และ ยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศ จะต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยง ต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1 การจัดการฐานข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง โดยรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพและการเป็นโรค NCD จากผลการตรวจร่างกายประจำปีของ กำลังพลและจากงานวิจัยเรื่องการจัดทำฐานข้อมูล NCD แบบองค์รวม เพื่อนำมาเป็น แนวทางในการคัดเลือกวัคซีนที่มีความเหมาะสมและป้องกันโรคได้ดีที่สุด ทำให้มีการใช้ จ่ายงบประมาณที่ลดลง สอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในปัจจุบัน

แนวทางที่ 2 นำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ มาดำเนินการจัดการเพื่อให้ความรู้ ในการส่งเสริมป้องกันโรค ให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้นมีสุขภาพที่ดีขึ้น เพื่อลดอัตราการ

เจ็บป่วยรุนแรงและเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อโควิด-19 สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 13 เรื่องการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี (พ.ศ. 2561 - 2580)

แนวทางที่ 3 มีการรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง หลังการฉีดวัคซีนโควิด-19 เพื่อศึกษาและประเมินประสิทธิภาพของวัคซีน เปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มปกติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดการวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารแบบ 4 M ในด้านการจัดการ (Management)

การวิเคราะห์ทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหา

แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการวัคซีนประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 ควรมีการพิจารณานำมาปรับปรุงเพื่อให้มีการดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์โดยใช้เครื่องมือ SWOT และ STEEP-M ทั้งนี้การดำเนินการที่สามารถดำเนินการได้ดี คือ การจัดการฐานข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยงให้เป็นแบบองค์รวม โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพและการเป็นโรค NCD จากผลการตรวจร่างกายประจำปีของกำลังพลและจากงานวิจัยเรื่องการจัดทำฐานข้อมูล NCD แบบองค์รวม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกวัคซีนที่มีความเหมาะสมและป้องกันโรคได้ดีที่สุด จากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ที่ได้ออกมาเป็นตัวเลขชัดเจน มาประเมินผลออกมาโดยใช้สถิติ เมื่อทราบจำนวนผู้ป่วยในแต่ละโรคแล้ว จึงมาดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้ตระหนักถึง ประโยชน์ในด้านการรักษา การส่งเสริมและการป้องกันโรคที่จะกำเริบในระยะยาว ให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้นมีสุขภาพที่ดีขึ้น เพื่อลดอัตราการเจ็บป่วยรุนแรงและเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อโควิด-19 และหลังจากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง หลังการฉีดวัคซีนโควิด-19 เพื่อศึกษาและประเมินประสิทธิภาพของวัคซีน เปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มปกติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดการวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อได้ผลการวิจัยออกมาอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนแล้ว ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัคซีนเพื่อมาป้องกันและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป ได้อย่างตรงวัตถุประสงค์และตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่สมควรได้รับวัคซีน

บทที่ 3

บทอภิปราย

นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565) กำหนดให้ทุกส่วนราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม ตลอดจนองค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุม และหน่วยงานในการกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม ให้มีความสำคัญกับการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อสานต่อแนวทางการขับเคลื่อนประเทศภายใต้นโยบาย “รวมไทยสร้างชาติ” ของรัฐบาลและการพัฒนาศักยภาพของกระทรวงกลาโหมและการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนด้วยการปรับปรุงแบบการปฏิบัติงานให้รองรับกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 ในระยะยาว

จากบทวิเคราะห์ในบทที่ 2 สามารถกำหนดทางเลือกใหม่ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรงในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้วยการจัดการฐานข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพและการเป็นโรค NCD ผลการตรวจร่างกายประจำปีของกำลังพลย้อนหลังสามปีตั้งแต่โรคติดเชื้อโควิด-19 ระบาดจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2562 - 2565) (อ้างอิง)

เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกวัคซีนที่มีความเหมาะสมและป้องกันโรคได้ดีที่สุด จากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ที่ได้ออกมาเป็นตัวเลขชัดเจนมาประเมินผลออกมาโดยใช้สถิติ เมื่อทราบจำนวนผู้ป่วยในแต่ละโรคแล้ว จึงมาดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้ตระหนักถึง ประโยชน์ในด้านการรักษา การส่งเสริมและการป้องกันโรคที่จะกำเริบในระยะยาว ให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้นมีสุขภาพที่ดีขึ้น เพื่อลดอัตราการเจ็บป่วยรุนแรงและเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อโควิด-19 หลังจากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง หลังการฉีดวัคซีนโควิด-19 เพื่อศึกษาและประเมินประสิทธิภาพของวัคซีน เปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มปกติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดการวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากงานวิจัยเรื่อง Covid-19 and non-communicable diseases: evidence from a

systematic literature review¹ งานวิจัยนี้สรุปว่า แม้ว่าจะมีการจัดการต่างๆ ในการควบคุมดูแลคนไข้NCD ที่มากขึ้นอย่างไรก็ตาม แต่เนื่องจากความเปราะบางของ Covid-19 ในกลุ่มคนที่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หน่วยงานด้านสุขภาพก็ควรให้ความสำคัญกับการฉีดวัคซีนในคนไข้กลุ่มนี้ก่อนเช่นกัน⁷ งานวิจัยเรื่อง NCDs and Vaccination Against COVID-19 งานวิจัยนี้สรุปว่า ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยมีความรุนแรงและการตาย เพิ่มขึ้น ดังนั้น แนะนำให้รับ COVID -วัคซีนป้องกัน 19 เพื่อลดความรุนแรงของโรค⁸Duration of effectiveness of vaccines against SARS-CoV-2 infection and COVID-19 disease: results of a systematic review and meta-regression³ งานวิจัยนี้สรุปว่าประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ต่อโรคร้ายแรง (NCD) ยังคงสูง แม้ว่าจะลดลงบ้างเล็กน้อยถึง 6 เดือนหลังจากฉีดวัคซีนครบสมบูรณ์ ในทางตรงกันข้าม ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของวัคซีนในการป้องกันการติดเชื้อและโรคตามอาการ ลดลงประมาณร้อยละ 20 - 30 ภายใน 6 เดือน⁹ การประเมินผลกระทบและความคุ้มค่าของวัคซีนโควิดที่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการพัฒนาและคัดเลือกวัคซีนสำหรับใช้ในประเทศไทย⁴ งานวิจัยนี้สรุปว่า วัคซีนโควิด-19 ที่มีประสิทธิผลในการป้องกันการติดเชื้อสามารถลดความรุนแรงในการแพร่ระบาดของโรคและลดจำนวนผู้เสียชีวิตได้มากกว่าวัคซีนที่มีประสิทธิผลด้านอื่นๆ นอกจากนี้ ระยะเวลาในการป้องกันโรคที่นาน

เป็นคุณสมบัติที่สำคัญเช่นเดียวกับประสิทธิผลของวัคซีน สำหรับการลำดับความสำคัญของประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดสรรวัคซีนนั้น ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติด้านประสิทธิผลของวัคซีนและรูปแบบการแพร่ระบาด โดยพบว่า วัคซีนที่มีประสิทธิผลในการป้องกันการติดเชื้อ เหมาะในการให้ในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) เป็นอันดับต้นๆ¹⁰งานวิจัยเรื่องรูปแบบในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁵ งานวิจัยนี้สรุปว่า แนวทางที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ ด้วยหลักการ 3 ล. คือ “ลด เลี่ยง ดูแล” แนวทางที่ 2 คือ เทคโนโลยีที่นำมาปรับใช้ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวทางที่ 3 คือการใช้วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งทั้งสามแนวทางนี้ จะเป็นเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงมาเป็น “จุดเปลี่ยน” ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่จุดหมายใหม่ที่ดีกว่าในอนาคต¹⁵ แล้วแนวทางของศูนย์เป็นอย่างไร?

ผู้ป่วยโรคกลุ่ม NCD จะค่อยๆ สะสมอาการ ค่อยๆ ทวีความรุนแรง และเมื่อมีอาการของโรคแล้วจะเกิดโรคเรื้อรังตามมา หากไม่ได้เข้ารับการรักษาที่ถูกต้องและทันเวลา จะส่งผลกระทบต่ออาการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยและคนรอบข้าง ซึ่งผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวกลุ่มนี้ หากติดเชื้อโควิด-19 จะทำให้มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนและอาการรุนแรงมากกว่าปกติโดยจากข้อมูลพบว่า โรคติดเชื้อโควิด-19 ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการหนักและเสียชีวิตหลังจากติดเชื้อโควิด-19 ส่วนใหญ่ คือ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ป่วย 7 โรคเรื้อรัง นอกจากนี้กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรคได้รายงานปัจจัยเสี่ยงเกิดในคนที่ไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 86 และอายุมัธยฐานอยู่ที่ 65 ปี^{อ้างอิง} (งานวิจัยเรื่อง Prevention and control of non-communicable diseases in the COVID-19 response^{อ้างอิง} งานวิจัยนี้สรุปว่าการทบทวนในปัจจุบัน ระบุ และอธิบายอย่างชัดเจนถึงกลไกของลักษณะการใช้ชีวิตที่อาจเพิ่มความรุนแรงของการเจ็บป่วยในผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19

เมื่อได้ผลการวิจัยออกมาอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนแล้ว ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัคซีนเพื่อมาป้องกันและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป ได้อย่างตรงวัตถุประสงค์และตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่สมควรได้รับวัคซีน ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้หาข้อมูลหลักฐานเพิ่มเติมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาสนับสนุนข้อเสนอในแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย การค้นคว้าจากข้อมูลจริงจากผลการตรวจร่างกายประจำปีย้อนหลัง 3 ปีตั้งแต่เริ่มมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 และ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก เอกสารเชิงวิชาการต่างๆ รวมถึงงานวิจัย จนได้ทราบข้อมูลมา และสามารถอธิบายได้ ดังต่อไปนี้ สภาพปัจจุบันในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้ส่งปัญหาต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวาง และรุนแรง แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการป้องกัน และควบคุมโรค ทว่าการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องได้ส่งปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคม จนก่อให้เกิดความปกติใหม่ (New Normal) ในขณะเดียวกัน แนวโน้มสำคัญของโลก (Mega Trends) อีกนัยหนึ่งการ ท่ามกลางความปั่นป่วน และการเปลี่ยนแปลง (VUCA World) จะเป็นปัจจัยเร่งสำคัญ ทำให้ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์
เงื่อนไข และบริบท การพัฒนาใหม่ของประเทศยิ่งขึ้น โดยยังคง “เป้าหมาย (Ends)”
ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) (ราชกิจจานุเบกษา, ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี,
2561) ไว้เช่นเดิม หากแต่มีการทบทวน และปรับเปลี่ยน “แนวทาง/วิธีการ (Ways)” และ
“เครื่องมือ (Means)” ในรูปแบบของ “แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2564 - 2565” (แผนแม่บทเฉพาะกิจ
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ, 2563) ซึ่งจะเป็นการระบุแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติที่ต้อง มุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Top Priorities) และประเด็น
การพัฒนาเพิ่มเติม (Emerging Issues) ที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้สามารถรับมือ
และเตรียมความพร้อมในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับปัญหา พื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
และสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้งนำเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงมาเป็น “จุดเปลี่ยน”
ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่จุดหมายใหม่ที่ดีกว่าในอนาคต

บทที่ 4

บทสรุป

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านที่ 1 ด้านความมั่นคง ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงพัฒนาทักษะและระบบรองรับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการแพทย์

สำนักงานแพทย์สำนักงานสนับสนุนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีภารกิจในการตรวจวินิจฉัย ให้การรักษา ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพข้าราชการ ครอบครัวและ ลูกจ้าง ประสานงานกับแพทย์ทหารเหล่าทัพ ในกิจการด้านการแพทย์ของกระทรวงกลาโหม เป็นศูนย์กลางความร่วมมือของแพทย์ทหาร มุ่งมั่นพัฒนาระบบการบริการด้านสุขภาพอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 แก่กำลังพลและครอบครัวของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารและประชาชนทั่วไป แต่ในปัจจุบันยังพบปัญหาในระบบบริหารจัดการของประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยยังมีปัญหาในเรื่องการแจกจ่ายวัคซีนโควิด-19 ที่ยังไม่ครอบคลุมและทั่วถึง จากปัจจัยสำคัญที่มีวัคซีนไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วย ที่ยังคงต้องมีการแจ้งเตือนอยู่เสมอ ในการเข้ารับการรักษาและการเข้ารับการฉีดวัคซีน จึงมีความจำเป็นจะต้องเพิ่มแนวทางและมาตรการสำหรับกลุ่มเสี่ยงอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมีความพร้อมสำหรับโรคติดเชื้อโควิด-19ซึ่งถือว่าเป็นโรคอุบัติใหม่และยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศ จะต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากนโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565) ทำให้ช่วยสนับสนุนต่อการทำงานวิจัย สร้างโอกาสในแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้วยการจัดการฐานข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกวัคซีนที่มีความเหมาะสม

จากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ที่ได้ออกมาเป็นตัวเลขชัดเจนมาประเมินผลออกมาโดยใช้สถิติ เมื่อทราบจำนวนผู้ป่วยในแต่ละโรคแล้ว จึงมาดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้ตระหนักถึง ประโยชน์ในด้านการรักษา การส่งเสริมและการป้องกันโรคที่จะกำเริบในระยะยาว ให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้นมีสุขภาพที่ดีขึ้น ลดอัตราการเจ็บป่วยรุนแรงและเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อโควิด-19 หลังจากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลของประชากรกลุ่มเสี่ยง หลังการฉีดวัคซีนโควิด-19 เพื่อศึกษาและประเมินประสิทธิภาพของวัคซีน เปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มปกติเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดการวัคซีนเข็มกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบระยะยาว ทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างมั่นคง ปลอดภัย และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ในทัศนะของผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อ แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการวัคซีนในประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 รุนแรง ในกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร มีดังต่อไปนี้

1. สำนักงานแพทย์ สำนักงานสนับสนุน สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมจะต้องมีแผนงานและนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารจัดการประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 รุนแรง ให้ชัดเจน พัฒนาระบบโครงสร้างที่สำคัญจากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561- 2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่13 แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกระทรวงกลาโหม

2. สำนักงานแพทย์ สำนักงานสนับสนุน สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ควรสนับสนุนให้ทุกหน่วยตรวจโรค มีโปรแกรมตรวจ สุขภาพที่ทันสมัย เช่น โปรแกรม NAH Smart Health รวมถึงมีการจัดตั้ง NCDs Clinic Plus และมีโปรแกรมการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อการส่งต่อและการรักษาต่อเนื่องโดย บูรณาการร่วมกับโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวง สาธารณสุขในพื้นที่ให้ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนกำลังพลและงบประมาณ การดำเนินงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและงานด้าน ส่งเสริมสุขภาพ ในกลุ่มกำลังพลที่ปฏิบัติราชการ ในที่ตั้งให้ได้ตามมาตรฐาน ซึ่งได้ประโยชน์และคุ้มค่ามากกว่าการดูแลรักษา เมื่อเกิดโรคแล้ว

3. การร่วมมือจัดกิจกรรมกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนา ทีมส่งเสริมสุขภาพของ หน่วยตรวจโรค ให้มีความเข้มแข็ง สามารถประสานความร่วมมือกับ อาสาสมัครสาธารณสุข ได้เป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน เน้นให้ ผู้ป่วย และครอบครัวดูแลตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาการบริการ ปฐมภูมิ ในชุมชนทหาร ซึ่งเป็นการบริการที่ต่อเนื่องใกล้ชิด และเหมาะสมกับบริบทของ ชุมชนจะนำไปสู่ การมีสุขภาพดีของกำลังพลและครอบครัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในอีกไม่ช้ารัฐบาลกำลังจะประกาศให้โรคติดเชื้อโควิด-19 เป็นโรคประจำถิ่น แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบของโรคติดเชื้อโควิด-19 จะยังมีผลรุนแรงกับผู้ป่วยโรค NCDs หรือ 7 กลุ่มโรคเรื้อรัง ซึ่งกำลังพลศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ พลังงานทหารจำนวนมากก็ป่วยเป็นโรค NCDs รวมถึงเด็กเล็กและผู้สูงอายุ ที่พักอาศัยอยู่รวมกัน กับกำลังพล ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อโควิด-19 ที่มุ่งเน้นศึกษาในเรื่องของการดูแล และป้องกันกับกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก สตรีมีครรภ์ และผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว โดยให้ศึกษารูปแบบในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติด เชื้อโควิด-19 ภายในชุมชน บ้านพักตามหน่วยต่างๆ ของศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร โดยอาศัยข้อกำหนดและแนวทางที่กระทรวง สาธารณสุข ที่ได้กำหนดเอาไว้ในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) และศึกษาในเรื่องของวัคซีน (Vaccine) ในการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 เพื่อให้ได้แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 มีประสิทธิภาพสูงสุด